

CONNECTING

Programma* Studie- & Netwerkdagen 2013

Maandag 11 november 2013

Dagvoorzitter: Nico Oud

09.00 – 09.30	Ontvangst met koffie/thee
09.30 – 09.40	Opening: Hans Fleury & Edward Kudding: <i>Samenwerking CONNECTING Kudding & Partners</i>
09.40 – 09.50	Yvonne van Engelen: <i>Actieplan Veilig Werken in de Zorg: VWS op de Bres</i>
09.50 – 10.30	Roland van de Sande: <i>Risicotaxatie met de CrisisMonitor</i>
10.30 – 11.00	Minco Ruiter: <i>Contact = Veiligheid</i>
11.00 – 11.20	Pauze
11.20 – 12.30	Wilma Scheres & Geerard Baart: <i>Verbale Communicatie, Totale Communicatie & OMVG</i>
12.30 – 13.30	Lunch
13.30 – 14.30	Mark van Dieren: <i>Teaser Blockbuilding</i>
14.30 – 15.10	Hans Fleury & Fenno Moes: <i>Trainersmarkt</i>
15.10 – 15.30	Pauze
15.30 – 17.00	Ronald Vestergaard & Niels Christian Hansen: <i>Development of Physical Interventions in Denmark</i>
17.00 – 17.30	Borrel & hapje

Dinsdag 12 november 2013

Dagvoorzitter: Nico Oud

09.00 – 09.30	Ontvangst met koffie/thee
09.30 – 10.10	Hamp Harmsen: <i>Veldnorm Insluiting en Healing Environment</i>
10.10 – 10.40	Carla de Bruyn: <i>E-learning binnen de ASV-training van Dimence</i>
10.40 – 11.00	Pauze
11.00 – 11.40	Tibor Olgers: <i>Predictive Profiling and Social Questioning</i>
11.40 – 12.30	Carla de Bruyn, Esther Werner & Kim Schrijver: <i>Confronteren en Werken met Acteurs</i>
12.30 – 13.30	Lunch
13.30 – 14.00	Eddy Adolfsen: <i>Implementatie ATAS bij GGNet</i>
14.00 – 14.40	Ruth Willems: <i>Motiverende Gespreksvoering</i>
14.40 – 15.00	Pauze
15.00 – 15.40	Fenno Moes: <i>De Energievretende Deelnemer</i>
15.40 – 16.50	Edward Kudding & Hans Fleury: <i>Het Menselijk VerdedigingsSysteem (MVS): Wat is Leerbaar en Haalbaar onder Stress?</i>
16.50 – 17.00	Afsluiting
17.00 – 17.30	Borrel & hapje

* Programma onder voorbehoud van onvoorziene wijzigingen

❖ **Dagvoorzitter: Nico Oud**

Nico Oud is, naast onderzoeker, trainer, opleider en mede-directeur van CONNECTING, tevens directeur van Oud Consultancy, een netwerk bureau dat zich vanuit verpleegkundig perspectief richt op professionals en organisaties in de gezondheidszorg, o.a. verpleegkundige methodiekontwikkeling en de organisatie van (inter)nationale congressen op het gebied van agressie.

❖ **Opening: Hans Fleury & Edward Kudding: Samenwerking CONNECTING | Kudding & Partners**

Hans Fleury is trainer, opleider, consultant en mede-directeur van CONNECTING en meer dan 25 jaar werkzaam op het gebied van agressie management. Hij is van oorsprong A-, B- en sociaal psychiatrisch verpleegkundige en tevens gestalttherapeut (MSc.). Gestaltmethodiek/-theorie en zijn aikido-achtergrond ('niet vechten' maar ervaren en leren in contact) vormen voor Hans een belangrijke inspiratiebron bij de ontwikkeling en onderbouwing van de methodieken van CONNECTING. Hij is na al die jaren nog steeds zeer gedreven op zoek naar de essenties van agressie management, hierbij sterk gefascineerd door de betekenisgeving van agressie, en zoekt hier naar de verbinding. Hij vindt het een uitdaging om in zijn lessen zijn eigen nieuwsgierigheid op zijn cursisten over te dragen. Hij laat zich graag inspireren door nieuwe perspectieven, zoekt naar verfijning en afstemming in training en volgt geregeld bijscholingen op dit gebied o.a. in een internationale context.

Edward Kudding geeft vanaf 1985 trainingen en train-de-trainer opleidingen op het gebied van agressiepreventie en -hantering. Vanaf 1999 is hij directeur van Kudding & Partners te Amsterdam. Edward heeft 15 jaar gewerkt als sportinstructeur bij een instelling voor mensen met aangeboren en verworven hersenletsel. Achtergrond is een sportopleiding en SPH. Naast dit werk heeft hij 5 jaar lesgegeven op de B-opleiding, waar hij het vak Agressiepreventie en -hantering doceerde. In die periode kreeg hij de mogelijkheid om specifieke trainingen voor de zorg te ontwikkelen.

Edward heeft zich al vanaf jonge leeftijd bezig gehouden met Martial Arts en is officieel karateleraar. Wat hem uitdaagt is om zoveel mogelijk talent uit de mens te halen om er voor te zorgen dat iemand zich (sociaal) veilig voelt. Geruime tijd geeft hij als vrijwilliger trainingen bij de Stichting Tijgertje te Amsterdam, welke tot doel heeft om LHBT (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgenderson) weerbaar te maken. Edward zet zich in om te blijven strijden voor LHBT-emanipatie en het behoud van verworven rechten uit het verleden.

Edward is gedreven in het onderzoeken hoe trainingen het makkelijkst en met het hoogste rendement en optimale veiligheid voor de zorgverlener en cliënt, zijn te ontwikkelen. Hij ziet het ontwikkelen van trainingen als een dynamisch gebeuren. Dat stress en angst een belangrijke rol spelen bij agressie weet hij als geen ander en daarom vormt dit een rode draad tijdens zijn trainingen. Zijn motto is 'Less is More'.

Deze zomer hebben CONNECTING en Kudding & Partners, beide met ruim 25 jaar expertise op het gebied van Agressiehantering & Sociale veiligheid, besloten om hun expertise te bundelen ten aanzien van het opleiden van trainers en/of aandachtsfunctionarissen. Met dit gezamenlijke aanbod wordt een kwaliteitsslag gemaakt. Zo kan er nog flexibeler ingespeeld worden op de diversiteit aan vragen omtrent het opleiden en bijscholen van trainers, aandachtsfunctionarissen en/of medewerkers opvang & nazorg.

CONNECTING | Kudding & Partners geven daarmee gehoor aan de vraag uit het veld naar grotere samenhang, eenduidigheid en verantwoorde kwaliteit op het gebied van agressie management. Hierbij wordt aangesloten bij de ontwikkelingen die de laatste jaren binnen de diverse beroepsvelden in gang zijn gezet.

In deze opening zullen Hans en Edward deze belangwekkende stap in het kort toelichten.

❖ **Yvonne van Engelen: Actieplan Veilig Werken in de Zorg: VWS op de Bres**

Yvonne van Engelen is orthopedagoog generalist (NVO) en GZ-psycholoog (BIG), voorheen docent lichamelijke opvoeding en supervisor. Ze was jaren werkzaam in verschillende sectoren van de jeugdzorg en de jeugd-GGZ en binnen het speciaal (basis)onderwijs. Yvonne is tevens freelance trainer en consulent op het gebied van agressiehantering bij CONNECTING, organiseerde internationale conferenties t.a.v. agressiehantering voor trainers en schreef en presenteerde over dit thema, specifiek gericht op jeugdzorg en onderwijs. Ze is secretaris en vice voorzitter van het European Network for Training in the Management of Aggression, ENTMA⁰⁸.

Op 22 maart 2012 hebben de minister en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het 'Actieplan Veilig Werken in de Zorg' aan de Tweede Kamer aangeboden. Het actieplan richt zich in de periode 2012-2015 op 'implementatie van anti-agressiebeleid in de zorg', 'juridische aanpak van de veroorzaker van agressie' en 'scholing van medewerkers'. In de kamerbrief wordt gesteld dat de overheid 'agressie en geweld tegen zorgverleners niet wil accepteren' en dat de maatregelen zowel gericht zijn 'op preventie als het geven van een passende en duidelijke reactie naar de veroorzaker'. Het fenomeen 'agressie en geweld op de werkvloer' mag zich inmiddels - gelukkig - verheugen in een grote beleidsmatige, maatschappelijke en politieke aandacht, leidend tot een aanzienlijke hoeveelheid (stimulerings)programma's en maatregelen. Deels met een financiële impuls verwacht de overheid de komende jaren de veiligheid van werknemers in de zorg substantieel te vergroten.

Of al deze maatregelen voldoende effect zullen (of kunnen) sorteren is echter nog de vraag. Wat opvalt is dat een eenduidige definitie en visie aangaande het te bestrijden fenomeen ontbreekt, hooguit spreekt men van 'ongewenst gedrag'. Hiermee lijken tegenstrijdigheden in de voorgestelde aanpak onontkoombaar, wat vervolgens tot onwenselijke impasses kan leiden op de werkvloer.

In een korte inleiding zal Yvonne enkele haken en ogen van de voorgestelde aanpak belichten en ervoor pleiten om lessen uit het verleden en van over de grens ter harte te nemen.

❖ **Roland van de Sande: Risicotaxatie met de CrisisMonitor**

Roland van de Sande, R.N, MSc.N PhD-Candidate (1960) werkt sinds 1979 in de psychiatrie en is vooral actief in de ambulante en klinische crisiszorg. Na het afronden van zijn studie Verplegingswetenschap (University of Wales) deed hij een promotie-onderzoek aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Het betreft hier de ontwikkeling, toetsing en implementatie van korte termijn risicotaxatie (CrisisMonitor) in acute psychiatrische opname units. Hij is werkzaam bij de Parnassia Groep en de Hogeschool Utrecht (Verpleegkundig Specialisten opleiding). Internationaal gezien is hij actief als Secretaris Generaal van Horatio, European Psychiatric Nursing en als bestuurslid van de European Violence in Psychiatry Research Group (EViPRG).

In acute opname-units is het tijdig taxeren van alarmerende symptomen en controleverlies bij patiënten essentieel om escalaties af te wenden en invasieve dwangtoepassingen tot een minimum te beperken. De voordracht richt zich op de werkwijze en de effecten van gestructureerde korte termijn risicotaxatie: de CrisisMonitor. Dit is een set van korte termijn observatieschalen die symptomen en gedragingen kan objectiveren in diverse gradaties van ernst. Een aantal compacte schalen wordt elke dag gebruikt en een aantal uitgebreidere observatieschalen ondersteunt het evalueren van het beloop van de afgelopen periode. Deze informatie wordt benut voor spoedbesluitvorming en voor systematische wekelijkse behandelplanning. In de voordracht staat centraal hoe de Crisismonitor een bijdrage kan leveren in het risicomangement op de unit en het optimaliseren van de multidisciplinaire

communicatie. In de voordracht zal worden ingegaan op de opties voor klinische toepassingen en implementatie adviezen.

De CrisisMonitor is eerder getoetst in een cluster gerandomiseerd onderzoek (van de Sande, et al, 2011). Het betrof hier een effect-studie in 4 vergelijkbare units met 597 patiënten. Hierbij werden separatiecijfers en agressie-incidenten vergeleken tussen CrisisMonitor units en controle units. De studie liet een significante daling zien van agressie-incidenten en separatieduur in de experimentele unit.

Van de Sande R, Nijman HL, Noorthoorn EO, Wierdsma AI, Hellendoorn E, van der Staak C, Mulder CL.(2011) Aggression and seclusion on acute psychiatric wards: effect of short-term risk assessment. *British Journal of Psychiatry*. 2011 Dec; 199(6):473-8.

❖ **Minco Ruiter: Contact = Veiligheid**

Minco Ruiter is projectleider Nabije Zorg voor de Kliniek Intensieve Behandeling (KIB) en de Langdurige Intensieve Zorg (LIZ) van Inforsa, Arkin. Hiervoor was hij jarenlang zowel projectleider dwang bedwingen als ook leidinggevende van een behandelafdeling van de forensische psychiatrische kliniek (FPK). Minco is ooit begonnen als senior groepsbegeleider op de KIB en heeft het hele proces van minder dwang en separeren en anders omgaan met veiligheid van dichtbij meegemaakt en vanuit verschillende rollen geprobeerd te beïnvloeden. Zijn huidige functie ziet hij als een vooruitgang en een uitdaging, om de focus te verleggen naar daar waar zorg over hoort te gaan: "nabij de ander zijn".

In deze presentatie zal Minco deze vormen van nabijheid toelichten. Wat is het succes geweest van het drastisch verminderen van dwang en vormen van opsluitingen? Waar ligt de focus? Is dit gericht op minder dwang, op minder agressie, op andere voorzieningen? Hoe gaan we tegenwoordig om met moeilijk gedrag? De sleutels blijken veelal te liggen in onszelf, hoe we ons opstellen, hoe we interveniëren, en dat soms vooral moeten laten, maar ook in hoe we denken over de cliënt, en over veiligheid, in hoe we ons staande houden en in hoe we optimaal gebruik kunnen maken van bijzondere anderen: de in het leven geroepen de-escalatie ondersteuners en de 1op 1-ers. Zij kunnen meer en meer het verschil maken. De-escaleren is vooral emotionele nabijheid, en het lef hebben om de focus te verleggen van gedrag naar gevoel.

❖ **Wilma Scheres & Geerard Baart: Verbale Communicatie, Totale Communicatie & OMVG**

Wilma Scheres is werkzaam als trainer, coach en GZ-psycholoog voor o.a. Kudding & Partners, de Thomashuizen en het consulententeam. Haar werkeroaring betreft vooral de zorg en het onderwijs voor mensen met een verstandelijke beperking en mensen met dementie, zowel individuele behandeling en begeleiding van de cliënten als ook begeleiding en behandeling van het sociale netwerk.

Geerard Baart is trainer, opleider en beleidsmedewerker bij Kudding & Partners. Hij heeft werkeroaring als psychiatrisch verpleegkundige in de volwassenen- en kinderspsychiatrie. Hij was leraar verpleegkunde aan voorheen de Emma opleidingen te Amsterdam. Geerard is tevens coach bij BaartInteractief.

In deze interactieve presentatie willen Wilma en Geerard aandacht besteden aan het omgaan met moeilijk verstaanbaar gedrag vanuit de principes van Totale Communicatie. De verschillende perspectieven en enkele interventies van de communicatiepartners

worden belicht. Moeilijk verstaanbaar gedrag vraagt om een juiste emotionele afstemming, zeker als frustratie en agressief gedrag de boventoon gaan voeren. Gerichtte interventies vanuit een communicatieve basishouding zijn dan noodzakelijk.

U wordt getrakteerd op bijzonder beeldmateriaal. Mensen met een beperking spelen als acteur de rol van agressor in een E-learning module. En u gaat niet de deur uit zonder te weten welke gebaren, vanuit de Nederlandse Gebarentaal (NGT), er voor basisemoties (bang, blij, bedroefd en boos) gebruikt kunnen worden.

❖ **Mark van Dieren: *Teaser Blockbuilding***

Mark van Dieren (1970) is partner-directeur bij Kudding & Partners (onderwijs, overheid en dienstverlening, inclusief beveiliging). Hij is van oorsprong docent Lichamelijke Opvoeding (Amsterdam, 1994). Zijn scriptieonderwerp was mentale training (in combinatie met de Rationele Effectiviteits Training). Mark werkte vele jaren bij de politie (docent integrale beroepsvaardigheden, IBT), in de forensische psychiatrie (TBS), in het gevangeniswezen (docent PPO, DJI) en in het onderwijs (basisonderwijs en HBO). Sinds 2002 is hij als gastdocent verbonden aan de Hogeschool van Amsterdam. Hij verzorgt sinds 2004 voor het Expertisecentrum (onderdeel van de Hogeschool van Amsterdam) diverse post HBO-cursussen op het gebied van weerbaarheid, agressiehantering en agressie management. Sinds 2012 heet het kenniscentrum van de Hogeschool van Amsterdam KIK (Kennis is Kracht). Voor de politieacademie (Centrum voor Competentie Meting) is Mark sinds 2005 landelijk examinator voor de leergang gevaarsbeheersing voor IBT-docenten. Mark was één van de grondleggers van de nieuwe toets AZV binnen de nationale politie.

Specialismen van Mark: agressie management, benaderingstechniek, crisiscommunicatie, multicultureel vakmanschap, overvaltraining, proactief beveiligen, handhaving, RTGB, verhoortechnieken (waarheidsvinding) en wetgeving & geweldsincidenten.

Tijdens deze workshop zal Mark de inzet van referentiepuntraining en blockbuilding tijdens trainingen verbale en fysieke agressiehantering behandelen. Aan de hand van praktisch voorbeelden zal dit worden uitgelegd.

❖ **Hans Fleury & Fenno Moes: *Trainersmarkt***

De trainersmarkt is enige jaren geleden tijdens de Studie- & Netwerkdagen van CONNECTING geïntroduceerd als een middel om collega-trainers met elkaar in contact te brengen en het netwerken te vergemakkelijken. Dit onderdeel is vooral bedoeld ter ondersteuning van elkaar, door middel van uitwisseling en leren van elkaars ervaringen, behoeften en – helaas soms ook- elkaars beperkingen en frustraties. Aan dit onderdeel zal op gestructureerde wijze vorm gegeven worden door Hans en Fenno.

❖ **Ronald Vestergaard & Niels Christian Hansen: *Development of Physical Interventions in Denmark***

Ronald Vestergaard is 'Psyko-Fysiske Konsulent' and 'Senior Tutor Konflikthandtering' and works as a full time training provider of aggression management training in Denmark and Greenland. Since 1989 he has worked with his team to provide training that meets the needs of clinical teams based on robust assessment. He has more than 20 years of experience working with clinical teams to develop educational programs and 45 years of Martial Arts training worldwide. Although Ronald's experience within Europe was initially as a physical intervention instructor he has developed skills over 20 years work with clinicians that focus on preventing violence and reducing the need to use physical interventions. The needs of the individual and the team are considered by the trainers in order to ensure the intervention provided is specific to the needs.

Ronald worked to progress the implementation of standards for training and trainers that are in keeping with the values of a caring profession. Negotiations with nursing unions, safety councils and even the Government have been attempted. The desire to reduce the use of restraint in services and introduce early intervention strategies to prevent the escalation to violence is a major motivator. Ronald has visited and presented frequently at the CONNECTING conferences for trainers in Amsterdam since the start in 2000. Since 2007 Ronald is member of the steering committee and treasurer of ENTMA⁰⁸.

Niels Christian Hansen is Ronald's colleague and has been working part time in this business since the company (De Psyko-Fysiske Konsulenter) was started in 1988. In the first years there were only 3 persons in the company, today the company has 11 consultants working all over Denmark. Niels Christian has been doing Martial Arts training for more than 25 years, and has more than 20 years of experience working with clinical teams to develop educational programs for use by the staff or by the trainers that maintain the staff.

In this workshop Ronald and Niels Christian will present some background information about aggression management training in Denmark. In their practical workshop they will present some of the physical interventions currently in use in Denmark. Delegates are invited to take part in an active way. Ronald and Niels Christian are also open to questions or requests regarding Danish solutions to specific situations or patient groups.

❖ **Hamp Harmsen: Veldnorm Insluiting en Healing Environment**

Hamp Harmsen (46) heeft brede ervaring in het GGZ veld. In het verleden als verpleegkundige, ANW Hoofd, opname coördinator, trainer en crisisinterventor, werkt hij nu als beleidsadviseur (afdeling Kwaliteit en Verantwoording) bij GGZ NL en is verantwoordelijk voor zaken gerelateerd aan Externe Veiligheid, Dwang en Drang, Veiligheidshuizen en Solistische Dreigers (PGE). Als landelijk projectleider Dwang en Drang was hij voorzitter van de klankbordgroep die de Veldnorm Insluiting heeft opgesteld. Naast beleidsadviseur GGZ NL is hij voorzitter OR GGZ NL, Workgroupleader van het EU RAN Health Program en momenteel Lijsttrekker D66 Lochem.

Helpt groen gras bij herstel in de separeer? Ja! Onderzoek heeft uitgewezen dat de omgeving er toe doet. Het tegenovergestelde is ook algemeen geaccepteerd; opsluiten maakt niet beter, sterker nog, het maakt ziek. Dit en nog vele andere argumenten lagen aan de basis van de Veldnorm Insluiting die per 15 mei 2013 de norm is voor verbouw en nieuwbouw van wat voorheen de separeer heette. En opsluiten in een EBK kan straks alleen nog maar in een High Care omgeving. In vogelvlucht, de ontstaansgeschiedenis van de Veldnorm Insluiting, de rol van de Healing Environment en in welke context de Veldnorm Insluiting is ontstaan.

❖ **Carla de Bruyn: E-learning binnen de ASV-training van Dimence**

Carla de Bruyn is decentrale risicocoördinator regio West-Overijssel van Dimence (GGZ), trainer Agressiehantering & Sociale Veiligheid (ASV) en senior psychiatrisch verpleegkundige (voornamelijk binnen de spoedeisende psychiatrie). Sinds 10 jaar is zij werkzaam binnen Dimence.

Er worden binnen instellingen en bedrijven steeds meer E-Learning modules ontwikkeld. Dimence heeft ook gekozen voor het ontwikkelen van een E-Learning module voor de ASV-training. Echter, voor een training waar veel aandacht ligt op de beleving, ondergaan, delen van ervaringen en (fysiek / communicatief) trainen van vaardigheden bleek dit een grote uitdaging. In deze presentatie een blik op de ontwikkelde ASV module en aandacht voor de vragen: Hoe wordt de ASV E-Learning module ingezet, wat is de inhoud en wat

betekent de module voor de (fysieke) training. Kortom de valkuilen, maar vooral de kansen met het werken met een ASV E-Learning module.

❖ **Tibor Olgers: *Predictive Profiling and Social Questioning***

Tibor Olgers is in 2001 begonnen aan de politiekundige master en in 2004 overgestapt naar een speciale eenheid van de overheid.

Hij heeft zich gespecialiseerd in het vroegtijdig herkennen en vervolgens sociaal bevragen van verdachte personen.

Sinds 2008 geeft Tibor trainingen aan bedrijven en overheidsinstellingen op het gebied van sociale communicatie.

Tijdens zijn presentatie “Predictive Profiling & Sociaal Bevragen” zal Tibor het systeem toelichten dat hij gebruikt om mensen direct in bepaalde gevarenklassen in te kunnen delen. Dit systeem zorgt er voor dat mensen méér zien, sneller kunnen besluiten en daardoor beter kunnen handelen.

Ook gaat hij kort in op de kracht van connectie en de voordelen van sociaal bevragen.

❖ **Carla de Bruyn, Esther Werner & Kim Schrijver: *Confronteren en Werken met Acteurs***

Carla de Bruyn is decentrale risicocoördinator regio West-Overijssel van Dimence, trainer Agressiehantering & Sociale Veiligheid (ASV) en senior psychiatrisch verpleegkundige (voornamelijk binnen de spoedeisende psychiatrie). Sinds 10 jaar is zij werkzaam binnen Dimence.

Esther Werner is trainer Agressiehantering & Sociale Veiligheid (ASV), trainingsacteur en psychiatrisch verpleegkundige. Als trainer ASV en verpleegkundige is zij werkzaam binnen de GGZ, Dimence. Ze heeft ruime ervaring als trainingsacteur binnen verschillende sectoren van de gezondheidszorg, het onderwijs, de politie en het bedrijfsleven.

Kim Schrijver is trainer van Kudding & Partners en verzorgt Agressiehantering & Sociale Veiligheid (ASV-) trainingen binnen de GGZ, o.a. bij Dimence. Bij GGNet is hij deels werkzaam op een gesloten opname-afdeling en is hij Aandachtsfunctionaris en Trainer Agressiehantering & Sociale Veiligheid (ATAS).

Tijdens de ASV trainingen wordt veelal op de laatste cursusdag gewerkt met trainingsacteurs. Binnen de ASV trainingen van Dimence hebben we ervoor gekozen om al vroeg in de training het werken met een trainingsacteur te introduceren. Zo kan de cursist op een veilige manier (middels de gekozen werkvorm) wennen aan het werken met een acteur. Daarnaast richt de werkvorm / oefening zich op één in te zetten communicatietechniek tegelijkertijd en daarom is er ruime mogelijkheid tot in-traineren. Meegenomen feit is dat de werkvorm tevens een mogelijkheid biedt grenzen en het belang van tijdig ingrijpen bespreekbaar te maken. Carla, Kim en Esther zullen in hun presentatie bovenstaande nader toelichten.

❖ **Eddy Adolfsen: *Implementatie ATAS bij GGNet***

Eddy Adolfsen is directeur Specifieke Zorg bij GGNet te Warnsveld en verantwoordelijk voor de portefeuille ‘Terugdringen van dwang en drang’.

GGNet voert een actief en effectief beleid om dwangtoepassingen terug te dringen, zowel in aantal als in duur. Separatieduur is de graadmeter die landelijk gehanteerd wordt. Sinds 2009 is de duur van de separaties bij GGNet met 44% afgenomen: in 2009 werd binnen de klinieken in totaal gedurende bijna 23.000 uur gesepareerd, in 2012 is dat onder de 13.000 gezakt. Het streven is om dit nog verder terug te brengen.

In 2010 en 2012 heeft CONNECTING een groot aantal Aandachtsfunctionarissen/Trainers Agressiehantering en Sociale veiligheid (ATAS) opgeleid voor GGNet. De ATAS speelt inmiddels een cruciale rol in de organisatie als 'kartrekker' op iedere afdeling waar dwang en drang voorkomt. De ATAS geeft de reguliere agressietraining en heeft daarnaast een coachende rol op de eigen afdeling. Op dit moment zijn er bij GGNet 14 mensen als ATAS werkzaam. Het ATAS-team wordt aangestuurd door de voorzitter van de expertkring Dwang en Drang. Er is veel aandacht voor bijscholing van dit team, om de kennis up to date te houden. Alle scholing voor het ATAS-team wordt gerealiseerd in een train-de-trainer vorm, zodat de opgedane kennis direct bij de herhalingstrainingen overgedragen kan worden aan alle medewerkers van GGNet.

Eddy zal in zijn presentatie toelichten op welke wijze breed in de organisatie het terugdringen van dwang en drang succesvol is aangepakt. Een belangrijk onderdeel is de inzet van de ATAS, de verbindende schakel op de werkvloer.

❖ **Ruth Willems: Motiverende Gespreksvoering**

Ruth Willems (1975) is kinder- en jeugdpsycholoog, (family) mediator, trainer en schrijver. Haar bedrijf: 'Hulp op IJburg' is tevens een CRKBO-gecertificeerde onderwijsinstelling. Al ruim 15 jaar werkt zij samen met Kudding & Partners.

Sommige cliënten lijken maar niet te (kunnen) kiezen voor een 'belangrijke' of wenselijke gedragsverandering. Sommige cliënten haken telkens af binnen een gespreksbehandeling of staken hun medicatie tegen het advies van de behandelaar in. Zulke cliënten worden vaak 'ongemotiveerd' genoemd. De aanname van Motiverende Gespreksvoering is:

Motivatie is geen stabiel persoonlijkheidskenmerk.

Maar:

Motivatie is onderhevig aan verandering, per situatie en over de tijd.

En:

Motivatie voor verandering kan worden beschouwd als de bereidheid tot een bepaalde gedragsverandering.

En:

Motivatie is een interpersoonlijk fenomeen dat beïnvloed kan worden binnen de context van behandelings- of begeleidingsgesprekken

De methode van 'Motiverende Gespreksvoering' biedt instrumenten om mensen optimaal te kunnen ondersteunen bij het maken van keuzes door middel van het onderzoeken en vergroten van de eigen innerlijke motivatie. Vanuit een empathische basishouding wordt gewerkt met uiteenlopende directieve technieken. Middels constructieve zelfconfrontatie wordt de cliënt uitgenodigd tot zelfonderzoek met als doel de intrinsieke motivatie te vergroten. De methode biedt handreikingen voor het vergroten van de ambivalentie van de cliënt, het versterken van zelfvertrouwen en het omgaan met weerstand. In deze workshop wordt uitgelegd hoe deze methode je in de praktijk kan helpen: op de werkvloer, in een training of in je relatie.

Motiverende Gespreksvoering ('Motivational Interviewing') werd ontwikkeld door Miller en Rollnick (2005). De methode werd aanvankelijk gebruikt binnen de verslavingszorg maar wordt inmiddels op grote schaal succesvol toegepast op verschillende gebieden binnen de gezondheidszorg (waaronder medicatie- en therapietrouw).

❖ **Fenno Moes: De Energievretende Deelnemer**

Fenno Moes (1964) is reeds 20 jaar trainer/acteur, voorheen (vanaf 2001) onder de naam Durga Training & Advies/Acteurs, tegenwoordig onder de naam Agressieacademie.

Fenno studeerde af aan de faculteit Opvoeding en Onderwijs van de Hogeschool van Amsterdam. Hij startte een trainers/acteurs bureau en volgde diverse opleidingen op het gebied van de toegepaste psychologie (o.a. RET, Leary). In de loop der jaren heeft hij zich gespecialiseerd in beïnvloeding van lastig en agressief gedrag en conflictmanagement. In 2010 behaalde hij zijn Bachelor of Science in Violence Reduction aan de Glamorgan University in Wales.

Tevens ontwikkelde Fenno het Communicatiespel en hij is mede-auteur van het Grote Beïnvloedingsspel en het Adviseursspel, beide gebaseerd op de Roos van Leary. Ook in zijn trainingen maakt Fenno o.a. gebruik van dit model.

Fenno richt zich vooral op agressiepreventie. Hij verzorgt vanuit de Agressieacademie trainingen in het omgaan met agressie en hij geeft bedrijfs- en organisatieadvies op het gebied van agressiepreventie. In zijn trainingen maakt hij geen gebruik van fysieke technieken. Hij geeft trainingen aan onder andere tandartspraktijken, verzekeringsmaatschappijen, schade experts, advocaten, GGD's, banken en sociale diensten.

Soms heb je deelnemers in je groep die je mega veel energie kosten.

Waarom doen 'ze' zo en waarom kosten ze jou zoveel energie?

En hoe kan je je wapenen tegen dergelijke deelnemers om te voorkomen dat je accu halverwege de training al leeg is. Tijdens deze workshop zal Fenno deze thematiek nader belichten.

❖ **Edward Kudding & Hans Fleury: Het Menselijk VerdedigingsSysteem (MVS):**

Wat is Leerbaar en Haalbaar onder Stress?

Reeds enige jaren bestaat er al discussie aangaande de effectiviteit van aangeleerde fysieke technieken tijdens 'real life' incidenten. Met name van het aanleren van een groot aantal (ingewikkelde) persoonlijke veiligheidstechnieken (breakaways) is het positieve effect voor de praktijk onvoldoende bewezen. CONNECTING | Kudding & Partners zoeken in hun trainingen aansluiting bij de in Amerika wetenschappelijk onderzochte grondbeginselen van menselijk gedrag dat gerelateerd is aan geweldsescalaties, angst en agressie.

Het zogenaamde 'menselijk verdedigingsstelsel' (MVS) is de meest natuurlijke wijze van reageren op dreiging en daarmee veruit het meest praktische en realistische systeem om fysieke technieken op te baseren. Een van de belangrijkste uitgangspunten van MVS is de invloed van plotselinge stress in de vorm van angst of schrik. Dit verhoogt o.a. de afgifte van adrenaline en leidt tot diverse veranderingen in het mentale en fysieke functioneren. Zo neemt het vermogen tot nuchter en logisch redeneren af en zal er in het meest ongunstige geval, zoals bij paniek, helemaal niet meer geredeneerd kunnen worden. Op lichamelijk gebied raakt de coördinatie en de motoriek verstoord. In het meest ongunstige geval kan er alleen nog maar reflexmatig worden gehandeld.

Tijdens de training worden de veranderingen in het menselijk gedrag onder invloed van adrenaline uitvoerig geanalyseerd aan de hand van videobeelden van onder andere echte geweldsescalaties. De hieruit verkregen inzichten worden passend geïntegreerd in de fysieke uitvoering.

De videobeelden en foto's worden eveneens gebruikt om het gedrag van een aanvaller te analyseren. De cursist leert een potentieel gevaarlijke situatie eerder herkennen en hoe hier tactisch mee om te gaan.

MVS onderscheidt zich van soortgelijke trainingen omdat...

...het niet gebaseerd is op een vechtsport

- ...het geen veelvoud van moeilijk aan te leren technieken biedt
- ...het gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek naar het menselijk bewegen in relatie tot agressie, stress en geweld in dreigende situaties
- ...men traint hoe te handelen ondanks grote angst en het onvermogen om nuchter of logisch na te denken
- ...het een realistisch inzicht biedt in alle aspecten van een geweldsescalatie, zowel psychisch, emotioneel als fysiek
- ... het vertrekpunt realistisch is, namelijk een 'uit balans' situatie
- ...het niet leeftijdsspecifiek is
- ...geen enkele ervaring is vereist